A°. 1861. N°. 228.

WOENSDAG 25 SEPTEMBER.

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

De Commissaris des Konings in de provincie Utrecht, brengt ter kennis van een ieder, dat, ten gevolge van herstellingswerken aan de *rijksbrug te Nieuwersluis*, gemeente *Loenen*, gelegen in de strekking van den grooten weg der 1. kl. N°. 3, die brug van 1 *October* tot 15 *November e. k.* zal zijn gesloten, en dat gedurende dien tijd de passage voor voertuigen tusschen *Nieuwersluis* en *Breukelen* zal plaats hebben over den Zandweg langs den regter Vechtoever.

Utrecht, 23 Sept. 1861. De Commissaris des Konings voornoemd VAN DOORN.

UTRECHT, Woensdag 25 September.

Terwijl men nog in 't onzekere is, welke Eur. koningen in de volgende maand te Parijs worden verwacht, om er vertooning mede te maken voor het Fransche volk, wordt er weder een nieuw vorstelijk bezoek aangekondigd, dat thans Parijs en Londen wacht; de onderkoning van Egypte zou namelijk die beide hoofdsteden bezoeken. Voor eenigen tijd had men zeker bij vergissing de komst van den Sultan zelven aangekondigd.

Het vonnis van den koningsmoorder *Becker* hebben wij gister medegedeeld. Van de 20 jaren dwangarbeid kunnen de 9 eerste veranderd worden in 6 jarige eenzame opsluiting, terwijl na afloop van den straftijd verbanning zal worden toegepast. — Van den student, die op de koningin van Griekenland schoot, wordt niets naders vernomen. — Alsof het niet reeds voldoende ware, zooveel aanslagen op elkaâr te zien volgen, spreekt de *Donau Zeit.* van het springen van een bom in een koffijhuis te Vicenza, waar de aartshertog *Albert* zich even te voren had bevonden. 't Is zonderbaar, dat dit feit, dat reeds voor verscheiden dagen zou hebben plaats gegrepen eerst heden zou bekend worden.

Uit Weenen zijn de tijdingen nog altijd ongunstig, gelijk men hieronder zien zal. Wederom wordt de aftreding van den Hongaarschen kanselier aangekondigd, terwijl men bij ledige schatkist de noodzakelijkheid gevoelt, om de bezetting van Hongarijë te versterken. De Rijksraad gaat intusschen voort liberale wetsvoordragten aan te nemen, en de moeijelijkheden voor de regering daardoor te vermeerderen. Men meldt, dat er echter geene sprake is van eene ministeriële verandering te Weenen, ofschoon de weg, dien het Kabinet is opgegaan, van zelf de noodzakelijkheid daarstelt, dat spoedig door eene ministeriele wijziging verandering worde gebragt in den onhoudbaren toestand, waarin Oostenrijk verkeert. Neven de kardinaal primaat heeft thans ook de aartsbisschop van Erlau aan het komitaat bij gematigdheid handhaving van de regten en van de grondwet van Hongarije aanbevolen. Hongarije bugt zich dan ook nog niet. — Inmiddels is er minder sprake van toenadering van Weenen tot Petersburg: de grootvorst en grootvorstin *Konstantyn* zijn op hunne reis naar Engeland Oostenrijk gepasseerd, maar ze hebben nabij Weenen rust gehouden en dáár het Russ. gezantschapspersoneel ontvangen.

Terwijl uit N. Amerika veel wordt gewaagd van den brief van den Russ. minister prins *Gortschakoff*, waarbij op eene minnelijke schikking wordt aangedrongen, verneemt men, dat de partijen in Virginia tot een treffen zijn gekomen, waarbij de Unie zegevierde; men wacht altijd een gevecht bij Washington. — De President van 't Zuiden, de heer *Davis*, wiens dood men berigtte, is hersteld.

In zake de expeditie naar Mexiko meldt men, dat Spanje zijn plan van aanval wel uit gebrek aan geld zou moeten opgeven, maar nu buitendien met Engeland en Frankrijk eene overeenkomst wordt getroffen, om de Mexikaansche kusten te blokkeren, en dien Staat daardoor tot reden te brengen. — Uit Zuid-Amerika wordt gemeld, dat door tusschenkomst van de Europ. gezanten de vrede is gesloten tusschen Buenos Aires en de Argentijnsche Republiek, welke tot 1864 van elkaâr gescheiden zullen blijven, waarvoor Buenos Aires eene jaarlijksche subsidie aan de Arg. Rep. zal uitbetalen.

Uit het Oosten wordt gemeld, dat de Engelsche legatie (in Japan?) is aangevallen. Dat zal tot nieuwe verwikkelingen aanleiding geven.

De sinds gisteren ontvangen **telegrafische depeches** laten wij hieronder volgen:

Turijn, Maandag. De *Opinione* meldt dat te Pastiglione in de nabijheid van Castiglione en Pascaja een met wapens en ammunitie geladen vaartuig is aangehouden en in beslag genomen. Men gelooft dat de lading naar Umbrië bestemd was, ten behoeve van ondernemingen tegen de pauselijke gewesten.

Weenen, Maandag. De avondbladen vermelden een gerucht dat veel ingang vindt, en volgens hetwelk graaf *Forgach* zijne betrekking van kanselier voor Hongarije zou nederleggen. Graaf *Nadasdy*, moet dezen post geweigerd hebben.

Weenen, Dingsdag. Hoogerhuis. De regering heeft hare voorstellen teruggenomen wijl beide huizen de hoofdgrondstellingen der regering niet aannemen. De toestand wordt met den dag minder houdbaar en eene krisis dreigt. De municipale besturen in Hongarije met elk uur ontbinding verwachtende, zijn zonder kracht en zonder vertrouwen. Velen verschijnen in volledige Honved-uniform en dragen de roode kokarde. De burgerij verkeert deswege in bezorgdheid.

Londen, Dingsdag. Nieuw-York 14 Sept. In Oost-Virginia is het tusschen de gekonfedereerden (zuidtroepen) onder *Floyd* en de federalisten (Noordtroepen) onder *Rosenkranz* tot een treffen gekomen. Na het gevecht hebben de gekonfedereerden hunne versterkte punten verlaten. Volgens gerucht zou de heer *Fremont* afgezet zijn, omdat de door hem uitgevaardigde proklamatie de bevoegdheid van de openbare magt overschrijdt. De wetgevende vergadering van Kentucky heeft aan de gekonfedereerden bevel gegeven, het grondgebied van den staat te verlaten, doch geweigerd dit aan de Federalisten te gelasten; eerstgenoemden willen blijven. Prins *Napoleon* is te Quebec aangekomen. De gekonfedereerden naderen langzaam de voorposten der Federalisten in Virginia, en dit versterkt de meening dat een groote veldslag op handen is. De schepen der Zuid-konfederatie werden te Kuba toegelaten op denzelfden voet als de schepen van andere natiën, doch zonder erkenning der nationaliteit. De prins van *Joinville* is hier aangekomen, doch op zijn bepaald verlangen heeft de regering van haar voorgenomen plegtig onthaal afgezien. Te Baltimore zijn zeer vele personen in hechtenis genomen.

De *Morn. Post* zegt dat tusschen Engeland, Frankrijk en Spanje onderhandelingen gevoerd zijn geworden over een traktaat, om in de Mexikaansche aangelegenheden tusschen beiden te komen, en dat besloten is 't geen volgt: Geene landing van troepen zal geschieden. De geallieerden zullen eene zeemagt naar de golf van Mexiko zenden en de havens blokkeren. De opbrengst der Mexikaansche in- en uitvoerregten zal geheven worden door de konsuls der verbonden mogendheden; deze konsuls zullen in elke haven eene internationale kommissie vormen. Een gedeelte der inkomsten zal aan de Mexikaansche regering worden afgestaan. De schikking zal van kracht blijven, tot dat al het verschuldigde betaald is. Nog vóór het einde van het loopende jaar zal aan het plan uitvoering worden gegeven.

Parijs, Dingsdag. De *Patrie* verzekert dat de onderkoning van Egypte in den loop der volgende maand een bezoek zal brengen aan de koningin van Engeland en aan keizer *Napoleon*.

Marseille, Dingsdag. Napels 21. Het gerucht der vervanging van *Cialdini* wordt tegen geproken Generaal *de Gori* is naar de gebergten van Kalabrië vertrokken tot vervolging der laatst gelande bende. Bijzonderheden ontbreken. *Cialdini* heeft de opgeheven akademiën hersteld, behoudens 18 uitzonderingen. — Uit Rome dd. 21. Het korps diplomatiek is niet uitgenoodigd bij de huwelijks-voltrekking der Napelsche prinses. De plegtigheid was enkel godsdienstig. De Paus heeft in zijne rede de leer aangetast van het burgerlijk huwelijk, en gezegd dat de revolutiën zijn strafbezoekingen tot boete, maar hij hoopt dat de Italiaansche vorsten weder hunne troonen zullen bestijgen. — *Lucatelli* is heden onthoofd, wegens den moord aan een gendarme gepleegd. De Paus heeft de koorts gehad, doch was Woensdag hersteld en heeft zijne audientiën hervat.

Konstantinopel, Dingsdag.

Zondag is eene eerste konferentie gehouden over de Donau-vorstendommen. De Porte, Engeland en Frankrijk waren vóór, Rusland, Pruissen en Oostenrijk tegen de ineensmelting der ministeriën, zoodat de konferentie geen resultaat heeft opgeleverd.

Parijs, heden, Woensdag.

Daar de onderhandelingen der Porte met onderscheidene mogendheden voor de sluiting van handelsverdragen overeenkomstig die met Frankrijk, Engeland en Italië gesloten, niet geëindigd zijn, heeft zij verzocht, dat de gesloten verdragen niet met Oktober a. s. maar eerst 13 Maart 1862 zullen in werking komen. Frankrijk heeft daarin toegestemd.

Uit Japan wordt berigt dat in den nacht van 5 Julij al de leden van het Britsch gezantschap zijn aangevallen door eene bende, die klaarblijkelijk vooraf een moordplan beraamd had. De HH. *Oliphant* en *Morisson* hebben ernstige verwondingen bekomen. De heer *Lest* is gelukkiger geweest en heeft naar Yokuhama de wijk kunnen nemen.

De diskussiën over het adres van antwoord op de troonrede zijn gister vrij belangrijk geweest. Vooral de zaak der erkenning van Italië is druk besproken. Verder is over de ingekomen giften voor de overstrooming, over de Ind. politiek, over den minder gunstigen financiëlen toestand en over de verbetering der waterwegen gesproken. Met opzigt tot dit laatste heeft de minister verklaard, dat er, ten gevolge van gewijzigde inzigten bij het bestuur te Amsterdam, nieuwe plannen in onderzoek zijn.

Het adres is ten slotte (gelijk wij gister onzen lezers in stad nog afzonderlijk hebben medegedeeld) aangenomen. Het uitgebreider verslag der zitting vindt men hierachter.

— Z. M. heeft eervol ontslag verleend aan mr. *W. Wijnaendts*, als burgem. der gem. Hillegom; pens. verleend aan *W. W. van Rysoort*, kontr. te Rotterdam, *f* 1880; *F. P. Tielens*, visiteur der in- en uitg. regten te Roermond, *f* 662; *H. van der Schans*, komm. 2. kl. bij 's rijks bel. te Goes, *f* 337; *G. Maste*, komm. 1. kl. te Reuver, *f* 377; *F. A. H. van Deursen*, komm. 1. kl. te Gilze, *f* 318; *T. M. Meuffels*, komm. 3. kl. te Werkendam, *f* 300; *W. de Neve*, wed. van *C. Wijnmalen*, in leven direkt. van het postk. te Steenbergen, *f* 300.

Z. M. heeft eervol ontslag verleend aan den 2. luit.-kwart. *J. J. Simons*, van het 5. reg. inf.; benoemd tot 2. luit.-kwart. bij het 5. reg. inf., den serg. *A. J. B. Siegelaar*, van het reg. gren. en jag.; bij het 5. reg. drag. tot paarden-arts 1. kl. den paarden-arts 2. kl. *J. E. C. Schook*; tot paarden-arts 2. kl. den paarden-arts 3. kl. *J. L. N. Weissenbruch*, tot paarden-arts 3. kl. den kweekeling bij 's rijks veeartsenijschool *J. J. Hinze*.

---

*— **Per telegraaf** meldt men ons uit 's Hage, dat men aldaar thans verzekert, dat de reis van Z. M. den koning naar Parijs bepaald zou zijn op Zaturdag den 12. Oktober.

:— De heeren *de Pinto*, *Janssens* en *van Heijnsbergen*, te 's Hage hebben aan de Tweede Kamer een adres aangeboden, naar aanleiding van het voorstel van wet tot onteigening van perceelen, voor den spoorweg van Woerden op Leiden. Zij verzoeken dit ontwerp niet goed te keuren. De vaste overtuiging van hetgeen het welzijn van de stad hunner inwoning vordert, beweegt de adressanten tot dezen stap. Zij toonen verder in 't breede aan, dat eene andere en betere aansluiting op Gouda gemakkelijk en zonder opoffering ware te verkrijgen geweest, en hoe de daarna aan de Holl. spoorwegmaatsch. verleende koncessie niet was in 't algemeen belang en de voorwaarden tot uitsluiting van een andere lijn in strijd waren met de wetenschap.

:— De burgemeesters van Schagen, Winkel en Noord-Scharwoude hebben bij adres aan den min. van binnenland aangedrongen, dat de 1e sektie van den N. Holl. spoorweg aan de Oostzijde van 't kanaal moge komen, daar de vaart op het kanaal daardoor niet zooveel zal lijden als de Amsterdamsche kamer van koophandel beweert.

— Zooals reeds gemeld is, zullen de miliciens der ligting van 1860 bij de infanterie, de vestingartillerie, het korps pontonniers en het bataljon mineurs en sapeurs, welke *niet* voor de ontbrekende vrijwilligers onder de wapenen moeten blijven op den 1. der volgende maand met onbepaald verlof huiswaarts keeren, zijnde door het departement van oorlog bepaald geworden, dat er bovendien op gemelden datum van elk bataljon infanterie nog 10 miliciens meer met groot verlof zullen worden gezonden, welke reeds waren gedesigneerd tot aanvulling van ontbrekende vrijwilligers. *Hbl.*

:— Van wege de verlotingskommissie te Delft is *f* 4500 voor de Java-overstrooming ontvangen en is thans in 't geheel *f* 69,900 naar Indië voor de noodlijdenden door de hoofd-kommissie overgemaakt.

*— Bij partikulier schrijven, uit den Tielerwaard, wordt ons het volgende omtrent de spoorwegbelangen medegedeeld:

Gij hebt er reeds meermalen uwe verwondering over te kennen gegeven, dat nog geen begin wordt gemaakt, met werkzaamheden voor de lijn Utrecht-'s Bosch, even als met die voor andere sektiën. Men meent hier dat zulks daaraan geweten moet worden, dat de minister er toe gebragt is om de motie af te wachten, welke nog zal gewaagd worden om de rigting veranderd te krijgen. Daartoe worden, zoo zegt men, reeds de leden der Kamers bewerkt, en bij verkiezing die uit de verder afgelegene provinciën, die met de lokale toestanden minder bekend kunnen wezen.

Zeker is het, dat hier in de omstreken een adres ter onderteekening wordt opgedrongen, ten einde wijzigingen van de spoorwegwet te verzoeken, in zooverre namelijk, dat de rigting zal worden bepaald over de rivier bij Amerongen, en zoo op Tiel, in plaats van langs Kuilenburg. Daardoor, wordt er gezegd, zullen, in geval van ijsstoppingen vóór de brug, Utrecht en Holland geen gevaar loopen, de brug zal minder kosten, en de spoorweg, die op onze weeke gronden veel gevaar zou loopen van overstrooming en doorbraak, zal vaster en zekerder worden.

Gij begrijpt, dat die argumenten bij deskundigen niet opgaan.

Vooreerst is het plan der brug bij Kuilenburg zoodanig, dat de brug onmogelijk de oorzaak van ijsstoppingen kan worden; zoodat het in dit opzigt van geen belang hoegenaamd is, voor Holland en Utrecht of zij gelegd wordt of niet. En juist omdat die brug zóó gemaakt moet worden zal zij kostbaar wezen. En wat den weg zelven aangaat: het plan is altijd geweest om hem nog iets lager te leggen dan den straatweg, die, indien hij er sinds 1827 gelegen had, nog maar één keer, voor zeer korten tijd, onbruikbaar zoude geweest zijn.

Dat het adres ons opgedrongen wordt, zult gij te beter begrijpen, wanneer ik u verklaar, dat het geheel tegen ons belang is.

Want legt men eene goedkoope brug bij Amerongen, dan zal de goedkoopheid daarin moeten gevonden worden, dat eene andere konstruktie worde gekozen, dan voor die te Kuilenburg bepaald is, en die laatste is toch de eenige, welke men overtuigd is dat geene ijsstoppingen kan bevorderen. Die goedkoopheid zoude ons duur te staan kunnen komen. En hoe diep zouden wij niet onder het vloedwater geraken, wanneer er eene doorbraak viel bij Amerongen! Eene doorbraak te Kuilenburg zoude nog honderdmaal minder nadeelig zijn voor de geheele Neder-Betuwe!

Indien de rigting veranderd werd, zouden wij daarenboven uren ver van den spoorweg verwijderd blijven; gij kunt ligt denken dat zulks de wensch van deze streken niet wezen kan.

Men kan zich niet voorstellen, welke kunsten er worden in het werk gesteld, om ten behoeve van enkele lokale belangen, de spoorwegwet te doen gewijzigd te krijgen. Misschien zal het dienstig wezen, voor het algemeen belang, om die eens aan 't licht te brengen. Deze keer heb ik u slechts willen aantoonen, dat de onderteekeningen op het adres van de bewoners van den Tielerwaard door geheel andere middelen dan overtuiging verkregen worden. En toch zullen zij wel bestemd wezen om eene schijnbaar billijke aanleiding te geven, voor sommige vertegenwoordigers, om herziening van de spoorwegwet voor te stellen.

— De *Amst. Ct.* zegt het volgende over het gerucht, dat de regering van plan zou wezen de lijn Utrecht-'s Bosch te doen vervangen door eene lijn Maarsbergen-'s Bosch:

»Men zou alzoo te niet trachten te doen hetgeen door eerlijke diskussie en na loyalen strijd verkregen is niet alleen, maar waaraan tevens voor een groot deel, zoo niet in allen deele, het geheele ontwerp zijne verheffing tot wet te danken had. Immers men mag niet voorbijzien, dat de aanneming van eerstgenoemde lijn, bij amendement op de wet door den heer *v. Goltstein* voorgesteld, van overwegenden invloed was op de aanneming der geheele wet, die zeer vermoedelijk *zonder* die lijn niet zou zijn geschied. Het is dus in meer dan een opzigt deloyaal en onedel, thans de hand aan die lijn te slaan.

»Het is voor een goevernement niet moeijelijk om door zijne ondergeschikten te laten zeggen dat deze of gene lijn, om dit of dat onuitvoerbaar of bezwarend is, en zich daarop te beroepen, om tot zijn doel te geraken; het is echter te hopen dat eene vertegenwoordiging des volks zich hierdoor niet zal laten misleiden. Men herinnert zich het vroeger rapport van de vier hoofdingenieurs der betrokken provincien, die, toen ook het zeggen was *die lijn is onmogelijk*, verklaard hebben, dat die lijn zeer goed kon worden gemaakt; en zoo kan schrijver dezes thans nog verzekeren, dat de ingenieur belast met de lijn Utrecht-Kuilenburg-'s Hertogenbosch eveneens verklaart, dat hij er die groote moeijelijkheden en bezwaren niet van inziet.

»Het zou iets ongehoord zijn, maar daarom is het niet minder mogelijk evenwel — nadat men met zooveel moeite een geheel tot stand heeft gekregen en alle partijen bevredigd zijn, op eene enkele na, *nu* door eene wijziging weder datgene *in* de wet te brengen, waarmede zij oorspronkelijk niet zou zijn aangenomen, of er uit te ligten die lijn, zonder welke zich vroeger geene meerderheid voor het ontwerp zou hebben verklaard. Te regt mag men zulke pogingen als illoyaal en inkonstitutionneel veroordeelen, zelfs al worden zij in het werk gesteld door hen die altijd den mond van hunne loyauteit vol hebben, en zich *de* konstitutionneelen bij uitnemendheid achten.

»Het is te hopen dat Utrecht en Amsterdam dergelijken toeleg als waarvan nu sprake is, niet zullen gedoogen, en de wakkere mannen, die zich vroeger ten deze lieten gelden, zich op nieuw ten strijde gorden, om te handhaven en te bewaren wat zij verkregen hebben."

Ook de *Drentsche Cour.* komt reeds dadelijk met kracht op tegen de poging, waarvan men gewaagt, om in het spoorwegnet wijzigingen te maken.

— Ten bewijze hoe weinig levendigheid er op dit oogenblik in de zeevaart is, maar tevens hoe vele bekwame jongelieden onze handelsvloot tegenwoordig telt, kan dienen, dat op één dag zich niet minder dan dertig jongelieden aanboden als sollicitanten naar eene betrekking van eersten stuurman op een Oost-Indie-vaarder, welke voor eenige dagen te Rotterdam zeilree lag. *A. Ct.*

— Z. M. zeilkorvet prins Maurits zal waarschijnlijk met 1 Okt. te Vlissingen in dienst worden gesteld, en zal met de adelborsten 1. kl. en jeugdige schepelingen op de hoogte der Kanarische eilanden gaan kruisen.

De off. van adm. 1. kl. *Tuning* is op het wachtschip de Rijn te Hellevoet en de off. van adm. 2. kl. *Waldeck* als administrateur bij het hospitaal aldaar geplaatst, ter vervanging der heeren *Opmeer* en *Gijsberti Hodenpijl*.

— Met den 1. Okt. a. s. worden bij het marine hospitaal aan den Helder gedetacheerd de offic. van gez. 3. kl. jhr. *M. C. F. J. de Rotte* en *W. Pannevis*.

— Zaturdag a. s. zullen van Harderwijk 125 onderofficieren en manschappen vertrekken, om op dienzelfden dag over te gaan aan boord van het schip Noord-Brabant, gezagvoerder *H. de Bock*, liggende te Rotterdam, onder kommando van den van verlof terugkeerenden kapt. der O. I. inf. *L. G. Pauwels*, medegeleiders de 2. luits. der O. I. inf *W. Helderman*, *A. J. L. v. Dugteren*, *J. B. v. Staden ten Brink* en *J. J. v. Poll*, allen bestemd voor O. I.

— De off. van gez. 1. kl. *v. Hemert* zal van Nijmegen naar Amsterdam worden verplaatst.

— In den Haagschen gemeenteraad zal in November in beraadslaging komen het voorstel tot aanleg van een zeehaven te Scheveningen; alsdan zal tevens in behandeling worden genomen, het voorstel der heeren *de Charro* c. s. tot afschaffing van de belasting op het brandhout.

— Het bouwen van eene openbare tusschenschool met woning in de Zandstraat te Amsterdam is voor *f* 25,993 aangenomen door den heer *v. d. Kleij*, aldaar.

— Men schrijft uit Enschedé van den 23 Sept.: 40 stoomschoorsteenen rooken reeds onophoudelijk; nog 5 zijn er in aanbouw, behalve de kolossale die nu te Oldenzaal wordt opgerigt, 1 dito te Almelo en dan voor de heeren *Salomonson* en *van Hees* te Nijverdal, eene met 5 machines. In Twenthe zijn thans ruim 40,000 arbeidenden, die van het fabrikaat moeten leven. *A. Ct.*

*— De invoer van buitenlandsche aardappelen, die zeer goed zijn, duurt voort, en de prijzen worden er van lieverlede lager door. Men zal dit met ingenomenheid vernemen; maar men vergete niet, dat dit alleen een gevolg is van den *vrijen handel*, waardoor dadelijk uit de streken, waar overvloed is, wordt aangevoerd daar waar gebrek dreigt te komen, en het evenwigt zoodoende wordt hersteld. Engeland met name, dat ons anders zooveel afkoopt, voert ons thans aardappelen aan. Zal men nu nog klagen over dien grooten Britschen slokop?

— Door den Kerkeraad der Waalsche gemeente te 's Hage, is, in plaats van Ds. *Sécretan*, beroepen de heer *Paul Wust*, predikant te Engollon, in Zwitserland.

— Te Andelst (Betuwe) werd de predikant Zondag op de predikstoel plotseling door eene hevige ongesteldheid aangegrepen, zoodat hij weggedragen moest worden en enkele uren later een lijk was.

Texel, 24 Sept. Binnengek. Johanna, kapt. *Ouwehand*, van Batavia.

WATERHOOGTE.

Arnhem 24 Sept. 1.10 El + AP., 8.05. Gew. 4 d.

Zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

In de zitting van de Tweede Kamer van gister was aan de orde de beraadslaging over het adres van antwoord op de Troonrede.

Bij § 2, erkentelijkheid jegens Z. M. voor de zelfopoffering door Z. M. bij den waterramp betoond, vroeg de heer *Dullert* naar het gebruik van de aanzienlijke giften, die van alle zijden voor de watersnoodlijders waren ingekomen, of met de uitdeeling wel met den noodigen spoed was gehandeld en de noodige openbaarheid in deze was in acht genom

De minister van binnenland antwoordde dat kommissiën zelven de meeste sommen hadden ge ministreerd, en daarvan slechts enkelen aan de ring rekening hadden gedaan. Al dadelijk war aan kommissiën belast met het begrooten der schade gelden verstrekt, later was dit nogmaals gedaan; een derde geringe aanvraag was door de kommissie voor de schadeberekening nog gedaan; mogt regering geene voldoende gelden daartoe meer hebben, zij kan nog over die der verlotingskommissie beschikken. In de *Staats-Courant* was door regering van alle gelden verantwoording gedaan.

De heer *Dullert* wenschte, dat de regering toezigt hield over de gelden bij de kommissiën nog aanwezig. — De minister meende even als de heeren *Mackay*, *Dirks* en *v. Nispen*, dat de regering geen regt had zich te mengen in 't geen de bijzondere liefdadigheid had verrigt, aan welke men dank was verschuldigd. — De heer *Mijer* verklaarde ten slotte, dat de gelden door de tentoonstelling verkregen, vooral bestemd waren voor de toekomst en de bekomen gelden dan ook dadelijk zijn gedeponeerd bij de Nederlandsche Bank.

Bij § 3. Betrekkingen met het buitenland werd de erkenning van Italië ter sprake gebragt.

De heer *Zylker* legde zijne bijzondere sympathie voor die erkenning aan den dag, en verheugde zich, dat de vertegenwoordiging van een vrij volk welks geschiedenis zoovele punten van overeenkomst met het Italiaansche aanbood, in haar adres van antwoord door de vermelding daarvan eene nieuwe hulde bragt aan de vrijheid.

De heer *Thorbecke* legde zijne bevreemding aan den dag, dat in de troonrede met geen woord over de erkenning van Italië was gesproken; het deed hem genoegen, dat het adres van antwoord niet hetzelfde stilzwijgen in acht nam, hij vroeg naar de wijze van erkenning en verzocht ten slotte eenige inlichtingen omtrent onze verhouding tot N.-Amerika die hij meende, dat minder gunstig was.

De heer *v. Goltstein* lichtte als lid der komm. voor adres de beteekenis der zinsnede over Italie toe. De strekking daarvan was alleen deze, om de regering in de gelegenheid te stellen, nadere ophelderingen over de erkenning te geven. In de andere Kamer had de min. van buitenl. zaken zich reeds daartoe bereid verklaard, doch de ophelderingen, daar door dien minister gegeven, zijn der kommissie gebleken niet geheel afdoende, niet geheel bevredigend te zijn. De min. had gezegd, dat de regering had besloten, den titel van koning *Victor Emmanuel II* te erkennen, zonder dat daarin gelegen was de erkenning van het koningrijk. Doch op welken grond rustte die afscheiding? De erkenning van een koning was de erkenning van dengene, die met het oppergezag van een staat is bekleed en dien staat tegenover het buitenland vertegenwoordigt, en alzoo was z. i., in de erkenning van den soeverein, ook de erkenning van het volk gelegen. Door den koning van Italië te erkennen, gaf men duidelijk te verstaan, dat ook het koningrijk Italië werd erkend. Was dit ook de bedoeling der reg., dan zou het onnoodig schijnen, om nog in het adres de hoop uit te drukken, dat die erkenning zou zijn geschied in het belang van Nederland. Indien zich een wel ingerigte, wel bestuurde, zelfstandige staat, een staat van alle middelen voorzien om zich te handhaven, vestigde, dan was het onder die omstandigheden niet te betwijfelen, of de erkenning van zoodanigen staat zou zijn geschied in het belang van Nederland. Maar nu scheen het den spr. toe, dat al die omstandigheden nog niet aanwezig waren, zoo lang zich eene partij in den staat tegen dien nieuwen toestand met kracht verzette. Zoo lang die partij zich deed gelden, kon de staat niet als gevestigd worden beschouwd, en het is op die omstandigheden, waarop eenige twijfel doelde, welke de vorige spr. heeft opgemerkt.

De *Minister van Buitenlandsche Zaken* verklaarde met betrekking tot Noord-Amerika, dat die op den meest voldoenden voet waren. — Wat de erkenning van Italië betrof herhaalde de min. hetgeen hij in de andere Kamer had gezegd, dat in April jl. aan de Nederlandsche regering door den Sardinischen gezant langs den gewonen weg eene notifikatie was gezonden, houdende mededeeling van de verheffing van koning *Victor Emmanuel* tot koning van Italië. De regering beraadde zich deswege, en meende althans vooreerst te moeten wachten, vooral tot dat Frankrijk zijn eigen kind niet meer zou verloochenen. Toen Frankrijk echter na Engeland, Denemarken en Portugal tot de erkenning overging, meende de reg. in 't belang onzer handelsbetrekkingen ook daartoe te moeten overgaan, daar het Italiaansche tarief voordeeliger was dan het Napolitaansche.

Doch indien de regering tot de erkenning besloot, zij deed het niet zonder zeker voorbehoud. Zij meende, dat, welke sympathie men ook voor de eenheid van Italië aan den dag legde, men niet diezelfde sympathie konde schenken aan de middelen, waarop zij is tot stand gebragt, en meende evenmin dat de erkenning van het feit in zich zoude sluiten de goedkeuring van hetgeen was voorafgegaan en de erkenning van hetgeen zou volgen. Toen de Italiaansche regering daarmede instemde, is tot de erkenning onder dat voorbehoud overgegaan. De minister wees er op, dat zij dus meende te handelen in den geest

van de overgroote meerderheid dezer natie gelijk ook uit de houding der meeste bladen kon blijken. Wat door de pers was medegedeeld omtrent eene cirkulaire, waren uittreksels, die uit hun verband waren gerukt; Spr. herinnerde, dat in de Zweedsche en Fransche cirkulaire over de erkenning gelijke of nog sterker afkeuring werd gevonden over de politiek van de Turijnsche regering. Wat de wijze van erkenning betrof, men heeft gezegd: daarvan zijn nadeelige gevolgen te verwachten, daardoor is opgewekt de gevoeligheid der Italiaansche bevolking, daardoor zijn alle partijen onbevredigd geworden. De minister kon dit niet inzien. Hem was geen feit bekend, waaruit bleek, dat de erkenning voor onze regering de minste gevoeligheid heeft opgewekt. Men heeft ook gezegd, dat het te verwonderen is, dat tot officiële bekendmaking der notifikatie geen buitengewone gezant van den koning van Italië herwaarts is gekomen. Doch naar Zweden geschiedde die zending eerst vier maanden na de erkenning op uitdrukkelijk verlangen dier regering; de zending naar Frankrijk was het noodzakelijk gevolg van de sedert eenigen tijd afgebroken betrekkingen. De regering oordeelde deze buitengewone zending onnoodig en achtte de mededeeling, gelijk deze had plaats gehad, voldoende. De regering had hierbij op het oog alles te vermijden, wat de hartstogten zou kunnen opwekken. Ook Engeland had geen buitengewoon gezant ontvangen, en in Denemarken en Zweden had die ontvangst slechts tot min gewenschte demonstratiën aanleiding gegeven.

De heer *v. Eck* kwam op tegen de bewering, dat handelsbelang de erkenning had uitgelokt, en vond bij de regering antipathie tegenover Italië, die nog minder te regtvaardigen was dan sympathie. Hij stelde daarom een amendement voor. — De heer *v. Golstein* verklaarde, dat de komm. dit amend. niet kon overnemen. — Hierna beweerde de heer *Thorbecke*, dat de zaak der erkenning van Italië geheel eenvoudig was, dat de regering er meer in zocht, dan noodig was, en vroeg de overlegging van de officiële stukken, om de wijze van erkenning te beter te kunnen beoordeelen. — De heer *v. Goltstein* verdedigde verder de redaktie der kommissie, waaruit men alleen kon opmaken, dat men meerdere inlichtingen had gewenscht. — De heer *v. Eck* wilde niet alleen het handelsbelang maar ook de staatshervorming zelve als grond der erkenning; hij verdedigde zijn amend.

De minister oordeelde de erkenning eene moeijelijke aangelegenheid, ook om der gevolgen wille; hij kon aan 't verzoek tot overlegging der diplomatieke stukken niet voldoen, omdat die voor openbaarmaking niet vatbaar zijn.

Ten slotte werd het amend. *v. Eck* verworpen met 52 tegen 7 st.; voor de heeren *Nolthenius, v. Eck, Cornelis, Reinders, Zijlker, Westerhoff* en *Kien.*

Bij § 5 (Koloniën) wenscht de heer *Duymaer v. Twist* de grondslagen waarop de vrije kultuur op Java kan worden toegelaten wettelijk geregeld te zien, wijl juist op dat punt de meest uiteenloopende denkbeelden bestaan. Hij wenscht die regelen voor alle ambtenaren, zelfs voor den minister van koloniën, verbindend te zien, zoodat de beginselen omtrent deze zaak niet van persoonsverwisseling afhankelijk zijn.

De min. van koloniën antwoordt, dat ten deze aan de Indische regering vragen gerigt zijn, van wier beantwoording de uitbreiding der voorgenomen regeling, in den geest als de vorige Spr. bedoelt, afhankelijk zal zijn.

De heer *v. Heemskerk* vraagt waarom niet gesproken wordt van de wet op de Indische komptabiliteit en het West-Indisch regerings-reglement. Het hindert hem verder, dat de vertegenwoordiging van een vrij volk van een ministerie dat op den naam van liberaal roem draagt eene wet tot beteugeling der pers verlangt. Het aandringen op de wet betrekkelijk de uitgifte van kultuurkontrakten acht hij minder doelmatig, daar die regeling toch voor geruimen tijd is tot stand gebragt.

De heer *Luyben* antwoordt dat de komm. het adres een weêrklank op de troonrede wilde doen zijn, met opname van slechts eenige wenschen of opmerkingen over enkele onderwerpen. Op het W. I. regerings-regl. aan te dringen ware ontijdig, wijl dit, kwam het tot stand, door de emancipatie veranderingen zou moeten ondergaan. De komm. had verder geene wet tot beteugeling der pers, maar evenzeer het belang der eenheid als van de orde op het oog.

De heer *v. Heemskerk* ontwikkelt weder dat eene drukperswet voor Indië niet dan eene beteugelings wet kan zijn.

De min. van kol. verklaart, dat er behoefte aan eene drukperswet blijft bestaan, niet alleen om straffen op te leggen, maar ook om bepalingen en regelen bij de wet vast te stellen.

Bij § 6 (Binnenlandsche aangelegenheden) acht de heer *Cool* de schets, ten opzigte der scheepvaart, te gunstig. Van de geleden verliezen is niet gesproken.

Deze opmerking eigenlijk tegen de troonrede gerigt zijnde, toont de minister aan dat de koopvaardijvloot met 41 schepen vermeerderd is. Desniettemin houdt de heer *Cool* vol dat de scheepvaart, wat betreft de Ind. vloot, is achteruit gegaan.

Bij § 7 (kunsten en wetenschappen) wordt gereleveerd dat de tentoonstelling te Haarlem eigenlijk is uitgegaan van de maatschappij van nijverheid.

Bij § 8 (spoor- en waterwegen) geeft de heer *Thorbecke* zijne bevreemding er over te kennen, dat de troonrede van de waterwegen zwijgt, welk werk toch van uiterst belang is. Hij vraagt bepaaldelijk waarom de zaak der doorgraving zooveel vertraging ondervindt.

De min. v. binnenl. zaken deelt mede dat de reg. in de jongste zitting haar antwoord op het voorloopig verslag over de doorgraving bijna gereed had, toen met name de regering van Amsterdam begreep, dat ook de afdamming van het Oosterdok en de Kanalisatie van het Y en de landaanwinning daarvan onafscheidelijk was. De regering heeft dien ten gevolge een onderzoek in het werk gesteld en daaromtrent wordt het verslag nog ingewacht.

In § 9 (toestand der financien) ziet de heer *v. Bosse* meer dan een weêrklank op de troonrede, die op dat punt bescheidener is. Het komt hem niet voor dat de gisteren gedane mededeelingen van den min. van financien met onverdeeld genoegen zijn vernomen, en de stellige uitspraak in het adres gaat dus te ver. Hij stelt daarom voor te lezen: »De mededeeling nopens den toestand onzer financiën vernemen wij met belangstelling."

De heer *Betz* verklaart dat de komm. ten deze niets meer heeft willen doen dan een weêrklank geven op de troonrede. De komm. neemt het amend. over.

Het geheele adres wordt daarna met 57 stemmen tegen die der heeren *v. Eck* en *Zijlker* aangenomen.

De zitting is daarop gesloten.

WEENEN, 22 September.

De kommissie van het Lagerhuis heeft weder eenige met het konkordaat strijdige besluiten genomen o. a. tot opheffing der tienden. Op het oogenblik wordt gehandeld over het verleenen van het regt tot grondbezit aan Israëlieten.

Men verzekert, dat de hoofden der onderscheidene partijen in het Lagerhuis overeengekomen zijn, zich naar Presburg te begeven, om daar met *Deak* en eenige andere Hongaarsche hoofden eene bijeenkomst te houden. Een der hevigste centralisten, *Giska*, zal van de partij zijn.

De bladen melden dat er bevel moest zijn gegeven, om nog een legerkorps, ter sterkte van 40,000 man, naar Hongarije te doen oprukken. Zoo dit wordt bevestigd, zou er uit blijken, dat de regering ten aanzien van Hongarije dezelfde gedragslijn wil volgen, als opzigtens Venetië. Hoe meer dit echter geschiedt, des te meer is de kans op eene vermindering van het leger, en des te flaauwer het vooruitzigt op eene verbetering van Oostenrijks financiën. Intusschen raken de gelden der schatkist uitgeput, en komt er met name uit Hongarije bijna geen geld der belastingen in. Men blijft daarom van allerlei financiële plannen gewagen, die echter telkens worden opgegeven of weêrsproken, terwijl de verhouding tusschen Pesth en Weenen voortdurend moeijelijker wordt.

Op de Jagellonische universiteit te Krakau zal met 1 Okt. a. s. de Poolsche taal als taal van onderwijs in de drie wereldlijke fakulteiten ingevoerd worden.

Te Venetie is voor eenige dagen 's avonds ten 8¼ onder een venster van het koffijhuis op het Campo Marzio een granaat met verschrikkelijk geraas ontploft, ten gevolge waarvan alle vensterruiten verbrijzeld werden. Een half uur vroeger bevond aartshertog *Albrecht* zich met zijn gevolg in dat koffijhuis, om het vertrek van den spoortrein naar Verona af te wachten.

Te Venetië, Padua en Vicenza hebben in den laatsten tijd weder talrijke arrestatiën plaats gehad. De proklamatiën der revolutionnaire komitees blijven er evenwel in omloop, en de emigratie uit Venetië blijft aanhouden. Van eene vermindering der garnizoenen in Italië is geen sprake, niettegenstaande onderscheidene gemeenten te kennen hebben gegeven, dat zij niet meer in staat zijn dien buitengewonen last te dragen en geheel zullen verarmen als hij niet ten deele verligt wordt.

Het *Giornale di Verona*, waarop de Venetianen onlangs gedwongen werden zich te abonneren, bevat over de Venetiaansche spoorwegen een artikel, waarin het gevaarlijk genoemd wordt, die wegen aan eene Fransche maatschappij in handen te geven, te meer, wijl Oostenrijk niet in zeer vriendschappelijke betrekkingen staat met de regering *de facto*, die nu aan de Seine aan het roer zit, en het ligt tot een oorlog met die regering kan komen.

BERLIJN, 23 September.

Volgens de *Kreuz. Ztg.* zal de koning zich den 4. naar Compiègne begeven, om daar een dag te vertoeven. Hij zal de reis doen over Keulen, Aken, Verviers, Luik, Namen, enz.

Tegen het laatst dezer week zal de heer *v. Schleinitz* hier komen om zijn opvolger de portefeuille van buitenlandsche zaken te overhandigen.

Uit Bruchsal verneemt men, dat *Becker* in de openbare regtszitting zich volgenderwijze over de beweegredenen tot zijn aanslag heeft uitgelaten:

»Wat in Italië plaats vindt heeft mij tot nadenken gebragt, en tot de meening, dat Duitschland, wilde het, eveneens tot de eenheid zou kunnen geraken. Daar het, naar mij toeschijnt, vaststaat, dat de Italiaansche beweging is in het leven geroepen door den aanslag van *Orsini*, en dat die aanslag, hoewel haar doel gemist hebbende, de oorzaak is geweest, welke den keizer der Franschen der Ital. natie hulp heeft doen verleenen, is het denkbeeld bij mij opgekomen, dat, zoo ik in Duitschland eene gelijke beweging kon doen ontstaan, als in Italië heeft plaats gehad, ik het Duitsche vaderland een uitstekende dienst zou bewijzen. Dat ik den koning van Pruissen heb willen dooden, is niet waar. Ik heb slechts, door een geveinsden aanslag, het Duitsche volk willen wakker schudden, het uit zijn zedelijke lethargie opwekken. Ik had niets tegen den koning van Pruissen en bedacht later, dat zijn dood op zich zelven niets aan den toestand zou veranderen, wijl de erfprins, die hem zou opvolgen, even ongeschikt zou zijn om de Duitsche beweging te leiden als hij. Ik wilde dus, ik herhaal het, slechts een schijnaanslag doen, overtuigd dat ik zoodoende Duitschlands eenheid nuttig zou zijn... .... Toen ik echter den koning alleen zag aankomen, aarzelde ik; het stuitte mij tegen de borst op dien man zonder eenige verdediging en argwaan te schieten. Ik voelde mijn moed mij begeven, maar de herinnering aan *Orsini* kwam weêr bij mij op. Ik dacht aan de heerlijke gevolgen die zijn aanslag gehad heeft, hoezeer die het doel hebben gemist. Ik dacht aan dien man, wiens dood zijn vaderland bevrijd had, en toen, toen wilde ook ik dat voor mijn vaderland doen, ik wilde Duitschland uit zijn slaap wekken, het doen herleven door het te noodzaken eene noodlottige loomheid af te schudden ..... Ik heb dus geen kogel op den koning van Pruissen willen lossen; maar, daar ik twee pistolen had, is het mogelijk dat ik mij vergist hebbe, dat ik het met een kogel geladene in plaats van het andere heb meêgenomen. Nadat ik geschoten had kwam, door den terugsprong van het pistool, het denkbeeld bij mij op, dat ik mij kon vergist hebben."

Op de aanmerking van den president, dat deze mededeelingen in strijd waren met die bij de instruktie gegeven, antwoordde *Becker*: »Toen wilde ik sterven, ik wilde schuldig verklaard worden van hoogverraad tegen den Duitschen Bond, maar nu ik eenvoudig van poging tot moord beschuldigd word, heb ik geen reden meer om u de waarheid te verbergen, noch belang er bij u de verklaringen te doen die ik u heden afleg. Zoo ik u dit alles zeg, is het om mijne familie en ondanks het belagchelijk licht waarin ik mij plaats."

De hoedenmakers zullen, ter gelegenheid van 's konings intogt na de krooning, bij hunnen optogt een grooten hoed van 25 vt. middellijn voor zich uitdragen, waaronder zooveel kleinere als er Duitsche staten zijn.

Uit Rusland meld men, dat eene karavaan, die van Kiachta naar Peking op weg was gegaan om daar, steunende op het gesloten verdrag, handel te drijven, toen zij tot Duschi-Ku gekomen was naar Kaigan is teruggezonden, onder voorwendsel dat het regt van handelsverkeer te Peking aan Russische kooplieden niet was toegestaan.

LONDEN, 23 September.

Nog altijd ligt de Great Eastern in de haven van Cork geborgen. De laatste noodlottige vaart van dat reuzenschip wordt als de doodsteek voor de aandeelhouders aangemerkt, naardien men vrij algemeen van oordeel is dat zijne machines, raders en andere hoofdbestanddeelen te zwak voor zijne groote massa zijn, en het derhalve tegen een hevigen storm in den Atlantischen Oceaan of eenige andere groote zee nooit bestand zou wezen.

In een vertoog over de jongste maatregelen der Gekonfedereerde Staten van N.-Amerika uit de *Economist* de meening, hoe aldaar de vreemde dwaling schijnt te heerschen dat men, door het afsnijden van den katoenaanvoer, Frankrijk en Engeland uit zal hongeren, en daardoor die rijken noodzaken ten behoeve der Gekonfedereerde Staten tusschenbeide te komen en de Federale Staten tot het opheffen der blokkade te dwingen. Is dit, zegt de *Economist*, werkelijk de meening der Zuidelijke staatslieden, dan pleit het weinig voor hun doorzigt en hunne ondervinding. Er bestaat niet de minste kans dat eenige mogendheid aan zoodanige vijandelijke daad tegen de Ver. Staten denken zou. Engeland is minder afhankelijk van het zuiden dan dit van Engeland, want zij hebben er meer behoefte aan om te verkoopen dan wij om te koopen.

In de dépêche dd. 10 Julij door het Russisch kabinet tot zijn vertegenwoordiger te Washington gerigt, wordt ten zeerste het tusschen de noordelijke en zuidelijke staten ontstaan geschil betreurd en de hoop geuit, dat, daar het eind toch eene schikking zal moeten zijn, men zich dadelijk trachte te verstaan, zonder eerst tot nutteloos bloedvergieten over te gaan. Den gezant is opgedragen, zooveel mogelijk daartoe mede te werken.

De heer *Seward* heeft op deze mededeeling met eene korte dépêche geantwoord, waarin hij het genoegen der bondsregering te kennen geeft over dezen nieuwen waarborg voor de vriendschap tusschen Amerika en Rusland.

De berigten uit Missouri zijn uiteenloopend; sommige melden dat de gekonfedereerden onder *M'Culloch* en *Hardee* naar Arkansas terugtrekken, terwijl andere berigten inhouden, dat generaal *Pace* en andere gekonfedereerde generaals met 12000 man tegen Jefferson City oprukten, en dat generaal *Pillow* met 15000 gekonfedereerden te Nieuw-Madrid stond.

PARIJS, 23 September.

Den 30. zullen de keizer, de keizerin en de keizerlijke prins te Bordeaux aankomen en er den nacht doorbrengen. Den 4. Okt. begeven zij zich naar Compiègne.

De koning van Denemarken zal niet tegelijk met den koning van Pruissen maar eerst den 15. te Compiègne komen.

Morgen zal hier verschijnen eene brochure, getiteld: *Waarborgen door den koning van Italië gegeven voor de onafhankelijkheid van den heiligen stoel.* O. a. leest men daarin: »Het wereldlijk gezag, in vroegere eeuwen ingesteld ter verzekering van de onafhankelijkheid van den heiligen stoel en niet meer beantwoordende aan het doel, waartoe het is ingesteld, is en blijft opgeheven. De persoonlijke veiligheid van den Paus wordt toevertrouwd aan de kinderlijke regtschapenheid van Z. M. den koning van Italië, en de onafhankelijkheid van den heiligen stoel wordt gesteld onder de waarborging der mogendheden. De persoon des Pausen is onschendbaar, gelijk mede de leden van het heilig kollegie. De landen, die den Kerkelijken Staat en het erfdeel van *St. Petrus* uitmaakten, worden, overeenkomstig de wenschen en stemmingen der bevolking, met het koningrijk Italië vereenigd. Rome, de hoofdstad van Italië, blijft de zetel van het opperpriesterschap. De Paus zal het opperpriesterschap blijven uitoefenen, waaraan alle eerbewijzen zullen verbonden blijven, die hij tot dusverre genoot. De gezanten en zaakgelastigden der mogendheden bij den Paus, en die, welke hij bij de mogendheden mogt hebben, zullen de privilegiën blijven genieten, die den leden van het diplomatisch korps eigen zijn. De Paus zal zijne propaganda, zijn geestelijk hof en zijne archieven behouden. De goederen en paleizen van den Paus, zoo in de stad als op het land, zullen vrij zijn van alle lasten, jurisdiktiën en huiszoekingen. De kerk van den Paus en de paleizen van het Vatikaan met aanhoorigheden behooren den Paus en zijn opvolgers. De Paus zal zeker gedeelte ontvangen van de inkomsten zijner vroegere Staten. Bijgevolg zal eene lijfrente van .... op het grootboek der Italiaansche schuld worden ingeschreven. Elke mogendheid wordt uitgenoodigd den Paus eene jaarwedde te verzekeren, geëvenredigd aan het aantal R. Katholieken, in dien Staat aanwezig, en dat als Pieterspenning. De Paus zal worden uitgenoodigd zooveel mogelijk de kardinalen uit de verschillende bevolkingen te kiezen. Eene gelijke jaarwedde van ..... zal door elke natie voor elk uit haar midden gekozen kardinaal worden beschikbaar gesteld. Elke R. Kath. natie zal een aantal pauselijke eerewachten leveren, te kiezen door s Pausen gezanten en op kosten van den Staat die ze zendt....."

Er is sprake van den aanleg van een spoorweg van Cette op Marseille, waartegen van verschillende zijden nog al bezwaren worden ingebragt, vooral omdat de kustvaart er door zou vernietigd worden.

Volgens de *Pays* heeft Rusland met de regering der Unie een verdrag gesloten, waarbij het zich tot neutraliteit in den Amerikaanschen oorlog verbindt.

ADVERTENTIËN.

50JARIGE ECHTVEREENIGING
VAN
JOHANNES DE NIGTERE
EN
JOHANNA MARIA PENNING.
Utrecht, den 25. September 1861.
Hunne dankbare kinderen en behuwdkinderen.

*** Door Gods goedheid vierden eenige jaren geleden mijne dierbare ontslapene ouders, hunne **VIJFTIG Jarige ECHTVEREENIGING;** en op heden valt dit groote voorregt aan de ouders mijner dierbare Echtgenoote te beurt: waarover wij God dankende ons hartelijk verblijden.

De Hemelsche Vader spare hen nog lang, tot vreugde van mij en de mijnen.

J. W. DE GROOT,
Hamburgerstraat.

*** Voorspoedig bevallen van eene welgeschapen DOCHTER A. H. KAYSER, geb. VAN DER VELDEN.

Utrecht, 23 September 1861.

*** Degenen die iets verschuldigd zijn aan, of te vorderen hebben van de nalatenschap van den Heer ANTONIE VAN DER STAR, in leven kleedermaker, gewoond hebbende en onlangs overleden te Utrecht aan de Ganzenmarkt, worden verzocht daarvan ten spoedigste en *uiterlijk* den 16. October ek., betaling of opgave te doen, ten kantore van den Notaris VAN SCHERMBEEK, te Utrecht.

AANBESTEDING.

*** De Commissie van Administratie over de Gevangenis voor jeugdige vrouwelijke veroordeelden, tevens huis van verbetering en opvoeding voor meisjes te Montfoort, zal op Dingsdag den 15 October 1861, des voormiddags ten elf ure in de Kamer der Commissie, in genoemde Gevangenis, onder nadere goedkeuring van Z Exc. den Heer Minister van Justitie in het openbaar aanbesteden:

De benoodigdheden voor Voeding, Verpleging en Onderhoud der Gevangenen en Meisjes, gedurende het jaar 1862.

Overeenkomstig de voorwaarden, welke ter lezing liggen bij den Portier der genoemde Gevangenis, en waaromtrent nadere inlichtingen te bekomen zijn bij den Secretaris der Commissie.

Montfoort, den 24 September 1861.

De Commissie voornoemd
De Vice-President
VAN DAM.
De Regent-Secretaris,
STALENHOEF.

TE HUUR

*** Eene GEMEUBILEERDE VOOR- en ACHTERKAMER, met uitzigt op het Singel en in een Tuin, tegen matigen prijs. Adres onder Lett. G. met franco brieven bij de Boekh. NOLET EN ZOON, O. Gr.

Te HUUR met 1 November voor *f* 115,

*** een ZOMER- en WINTERVERBLIJF met 3 Kamers, Keuken, Kelder, Zolder, Schuurtje en 40 roeden Tuin- en Moesgrond, aangenaam gelegen onder Amersfoort, even buiten de Utr. poort. Brieven franco lett. A. B. aan den Boekhandelaar W. L. OKHUIJZEN te Amersfoort.

WERKMEID.

*** Eene WERKMEID van de P. G., welke van bekwaamheid en goed gedrag de vereischte bewijzen kan geven, wordt met primo November te Utrecht **gevraagd,** bij fatsoenlijke lieden zonder kinderen. Adres den Heer MADO, Boekhandelaar, Jansbrug.

WINTER-PROVISIE.

*** Voorhanden: diverse soorten nieuwe **Java & Tafelrijst,** welke, niettegenstaande de rijzing van dit artikel, nog tot zeer billijke prijzen wordt afgeleverd, als ook beste nieuwe **Groene Erwten, Kapucijners** en **Bruine Boonen.**

Het echte **Griesmeel 22** cents de 5 ons.

Zuinigheidskaarsen, (nieuw verbeterd fabrikaat) à **40** cents en **Patent-Waskaarsen** à **47 1/2** cent per pak.

Men gelieve wel op het adres te letten.

J. DOESBURG.
Steenweg, **3e** huis van de Choorstraat.

LET WEL!

*** Bij J. PLIEGER, Spekslager, is te bekomen **best vet Rundvleesch,** voor 60 en 65 cents het Ned. pond. Oudegracht tusschen de Hamburger- en Weesbrug, wijk A, No. 14. — Beloovende prompte bediening.

*** Bij BRUIJNEL, Slager, buiten de Waardbarrière aan de Steenenbrug, is te bekomen **best vet Rundvleesch** voor 60 en 65 cents het Ned. pond. Beloovende eene prompte bediening.

*** Een kleêrmaker te Roermond, welke in vijf weken tijd volstrekt niet had kunnen werken, doordien hij zoo ernstig met *rhumatiek* geplaagd was, is in drie dagen tijd door het gebruik der *Abshaubbin's Watten* volkomen genezen, zoodat hij zijne bezigheden weder heeft kunnen hervatten als voren.

Dit middel werkt krachtig en zeker tegen rhumatische pijnen, zonder aan eenig orgaan stoornis toe te brengen, getuige daarvan de menigvuldige gewezene lijders, welke van tijd tot tijd hunne attesten in het belang der menschheid inzenden. Niemand zoekt te vergeefs baat bij deze *Watten*, zij werken krachtig, snel en zeker, en trekken de pijn buitenwaarts het ligchaam uit, daarom volkomen onschadelijk en doeltreffend. In gevallen van *huidziekten* kan men dezelve even gerust gebruiken, zij drijven volstrekt niets naar binnen, ontsluiten de poriën der huid en ontnemen de pijn.

Tot zekerheid der echtheid zal de eigenaar en Hoofd-Dépôthouder steeds voortgaan al de Biljetten te onderteekenen. De prijs is 25 Cents het blad.

A. BREETVELT Az., te Delft.

A. J. v. d. Berkhof, Utrecht.	Gebr. van Dijk, Soest.
M. J. C. Ham, idem.	Gebr. van Dijk, Baarn.
Philip Meijers, Amersfoort.	Gebr. Bruning, Mijdrecht.
Blancke en Kloek, Wijk bij D.	J. Vlaanderen, Breukelen.
W. J. van Meekeren, Zeijst.	M. Batenburg, IJsselstein.

*** *De pillen van Holloway.* Het schijnt alsof de *pharmacopoea* tot een klein getal middelen verminderd is, onder welke middelen, de *zalf* en *pillen* van *Holloway* de eerste plaats innemen. Wij hebben personen gesproken, die onderrigt waren van de goede uitwerking der *pillen* in gevallen van vallende ziekte, gewone stuipen, kramp, galziekten, darm-kramp, hart-klopping enz. en alle maken als uit een mond gewag van de onfeilbare en spoedige goede uitwerking der *pillen*. Evenzoo met de *zalf*. Algemeen is men van meening dat deze nimmer faalt bij zweeren en puisten. Het is een onbetwistbaar feit dat zij, die het best met de toebereiding hiervan bekend zijn, er het onbepaaldste vertrouwen in stellen.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt: Doosjes pillen à *f* 0,80, *f* 185, *f* 3,00, *f* 6,75, *f* 13,50, *f* 20,50. Potjes Zalf à 0,80, *f* 1,95, *f* 3,00, *f* 13,85, *f* 20,95.

Zijn op franco aanvragen à contant te bekomen bij L. J. GROOTENDORST, te Utrecht; bij G. C. T. VAN DE ROEMER, te Amersfoort; bij J. STRAATMAN, hoofddépôthouder te 's Bosch, alsmede te Londen, Strand, 244, en New-York 80 Maide Lanne. HOLLOWAY's etablissement.

SCHRIJF-CURSUS.

*** De ondergeteekende zal met 1 October e. een nieuwen Cursus openen in het **SCHOONSCHRIJVEN** en ter verbetering van eene **slechte schrijfhand;** terwijl op vereerend aanzoek ook aan Dames daartoe bijzondere gelegenheid zal worden verschaft. — Men vervoege zich vóór 1 Oct. ek. bij

J. E. RICHTER,
Onderwijzer, Evang. Luth. Weeshuis, bij den Dom.

Ten behoeve van Heemraadschappen, Polderbesturen en Landeigenaren,

*** is bij S. E. VAN NOOTEN te *Schoonhoven* verschenen:

KAART
VAN DE
HOOFD-RIVIEREN
IN
NEDERLAND,

benevens het REGLEMENT op *de Correspondentie bij IJsgang en Hoog Opperwater.*

In netten omslag. Prijs *f* 1,25.

De uitgever meent in eene lang gevoelde behoefte te voorzien door de uitgave van deze naauwkeurig bewerkte KAART, waarop de Hoofd-Rivieren van ons Vaderland, en alle daaraan grenzende Gemeenten zijn aangewezen, om bij **IJsgang** of **Hoog Opperwater** van de bedreigde punten met juistheid te kunnen kennis nemen.

WAARNEMINGEN, gedaan op het Koninklijk Nederl. Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (*Zonnenburg.*)

Sept.	Uren	Wind-rigt.	Wind-kr.	Barom.	Ther. F.	Afwijk. d. Temp.	Vochtigh.	Gev. regen.	*Opmerkingen.*
			N. ☐.						
24	2	wzw.	13.0	749.20	61.2	— 0.4	0.59	0.3	Bewolkt.
	10	z.	0.5	48.23	51.4	— 1.8	0.93	0.5	id.
25	8	zzw.	5.5	46.68	58.3	+ 3.6	0.80	0.	Ligt bewolkt.

In de vorige cour kolom Afwijk. der Temp. 24 Sept. *staat* — 3.6 *lees* — 1.6.

24 Sept. 's morg. Barometerhoogten in afdalende orde: Portsmouth, Brest, Parijs, Plymouth, Havre en Utrecht. Grootste verschil = 15.1 mm.

PRIJZEN VAN KOEPONS EN LOSB. OBLIGATIEN.

Metalliek	*f* 21.65	Pruissische ...	*f* 34.87 1/2
Nat. Met. Koep. ..	„ 29 10	Spaansche......	—,—
Napelsche	„ —,—	Sp. Coep per fr.	„ —,—
Div. Eng. in .. £	„ 11,85	Hamb. Russen. .	„ 32,50
Eng. Russen ...	„ 11.85	Russ. in Zilv. R. .	„ 33,—
Fransche	„ 55 87 1/2	Poolsche in fl. ...	„ 25,—
Belgische	„ 56 —	Dollars	„ 2,43 1/2

Prijzen der Effekten.

AMSTERDAM 24 Sept. 1861.

Nederland.				
Werkel. Schuld .... 2 1/2 pCt.	63 7/8	63 15/16	63 7/8
„ „ ...... 3 „	76 3/16	76 1/4	76 1/16
„ „ ...... 4 „	99 1/8	99 1/4	99 3/16
Oostindische Leening. 4 „	97 1/2		
Amortisatie-Sindikaat. 3 1/2 „	92 1/2		
Aand. Handelm. ... 4 1/2 „	135 3/4	136	135 3/4
België.			
Certifik. bij *Rothschild* 2 1/2 „	54 1/2		
Spanje.			
Obligatiën .... 2 „	42 3/16		
„ .... 3 „	50 1/4		
„ Binnenl. .. 3 „	47 5/8	47 11/16	
Amortisable Schuld	17 9/16		
Portugal.			
Obligatiën .... 3 „	46 7/8		
„ 1856/59 ... 3 „	46 1/16		
Rusland.			
Oblig. *Hope & Comp.* 5 „	102 1/2	102 5/8	102 5/8
Oblig. 1828/29 ..... 5 „	101 5/8		
„ Orig. 2e, 3e, 4e L. 4 „	74 3/4		
Oblig. 5de Serie .... 5 „	82 3/8		
„ 6de Serie 1855 5 „	94 5/8		
„ te Londen 1859 3 „	59 5/8		
„ bij *H. & Co.* 1860 4 1/2 „	89 1/8		
Certifik. van Assig. .. 6 „	55 3/4		
Polen.			
Obligatiën .... 4 „	76 1/4		
Oostenrijk.			
Oblig. Metalliek .... 5 „	46 11/16	47	46 13/16
„ Metalliek .... 2 1/2 „	24 5/8	24 3/4	24 5/8
„ Rente Amst. .. 5 „	69 7/8	70	69 7/8
„ Nat. 1854 .... 5 „	55 7/8	56 1/16	56 1/8
Bankaktiën	656	660	657
„ 1860	371 1/2	372	
Brazilië.			
Geldleening 1860 ... 4 1/2 „	89 1/8		
Amerika.			
Ecuad. Obligatiën 1855.	14 15/16		
Venez. Obligatiën ... 3 „	18 5/8	18 7/8	18 7/8
„ „ ..... 1 1/2 „	9 11/16	9 3/4	
Gren. Obligatiën ... 4 1/4 „	15	15 1/8	15 1/8
Mexico. Obligation .. 3 „	23 9/16	24 3/16	24 1/8
N.-Am. Illin. Obl. C. B. 7 „	86 1/4		

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.